

SYBA – PAPER NO. III
(To be implemented from 2017-2018)

द्वितीय वर्ष, कला, मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

द्वितीय वर्ष, कला (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. ३ च्या अभ्यासक्रमातील तिस-या व चौथ्या सत्रासाठी एकूण चार नव्या अभ्यासपत्रिका – “३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास”, ४०१ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली”, ४०२ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली”, ४०३ “मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली ” नेमण्यात आल्या आहेत. यापैकी तिसऱ्या सत्रासाठी अभ्यासपत्रिका क्र. “३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास” ही सर्व महाविद्यालयांसाठी अनिवार्य असून, चौथ्या सत्रासाठी तीन पर्यायी स्वरूपाच्या अभ्यासपत्रिका नेमल्या आहेत; या अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक अभ्यास पत्रिका संबंधित महाविद्यालयाने निवडायची असून आगामी तीन वर्षांसाठी संबंधित महाविद्यालयाने विशिष्ट अभ्यासपत्रिकेची केलेली निवड अपरिहार्य राहिल, त्यांना आपल्या निवडीत बदल करता येणार नाही. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र चारसाठी महाविद्यालयांना ४०१ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली; ४०२ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली किंवा ४०३ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली या चार अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणत्याही एकाच अभ्यासपत्रिकेची निवड करावी लागेल. संबंधित महाविद्यालयाच्या यापूर्वी निर्धारित व मान्य झालेल्या तासिकांमध्ये कोणत्याही प्रकारची वाढ करता येणार नाही.

सत्र ३, अभ्यासपत्रिका क्र. ३, एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

भाषा आणि भाषाभ्यास

घटक १ (अ) मानवी भाषेचे स्वरूप , एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

संप्रेषण – मानवी आणि मानवेतरांचे, मानवांचे भाषिक व भाषेतर संप्रेषण, मानवी भाषेची लक्षणे किंवा स्वरूप विशेष (ध्वन्यात्मकता, चिन्हात्मकता, यादृच्छिकता, सर्जनशीलता, प्रत्यक्षातीतता, सामाजिकता, परिवर्जनशीलता इ.) मानवी भाषेच्या व्याख्या

(आ) भाषेची विविध कार्ये – रोमान याकबसनचे संप्रेषणाचे नमुनारूप व ६ भाषिक कार्ये (निर्देशात्म, आविष्कारात्म, परिणामनिष्ठ, सौंदर्यात्म, संपर्कनिष्ठ, अतिभाषात्म)

घटक २ (अ) भाषा, समाज आणि संस्कृती - एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

भाषा – एक सांस्कृतिक संचित, सांस्कृतिक जडणघडणीचे, संक्रमणाचे माध्यम एडवर्ड सपीर-बेंजामीन वोर्फ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा अभ्युपगम भाषेकडे पाहण्याचा समाज भाषावैज्ञानिक दृष्टिकोण, समाजातील भाषावैविध्य आणि भाषेचा बहुजिनसीपणा, भाषिक-सांस्कृतिक विविधता परस्परसंबंध

(आ) भाषेचा विकास आणि -हास - संकल्पनाविचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

जागतिकीकरण आणि भाषिक-सांस्कृतिक विविधता- परिणाम, भाषिक ध्रुवीकरणाचे धोके, भाषेच्या 'विकासा'ची संकल्पना, भाषेच्या प्रगतीचे निकष किंवा मापदंड, भाषिक -हासाची संकल्पना, भाषिक -हासाच्या विविध अवस्था किंवा टप्पे, भाषिक -हासाची कारणे, भाषानियोजन आणि भाषेचा विकास

घटक ३ (अ) भाषा, प्रमाण भाषा आणि बोली- संकल्पना विचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १
'प्रमाण भाषा' म्हणजे काय, प्रमाण भाषेची आवश्यकता, प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील संबंध, त्यांचे वापरक्षेत्र, बोलीवैविध्य- उपबोली, स्थानिक बोली-प्रादेशिक बोली- जातिनिष्ठ बोली-सामाजिक बोली इ., बोलींविषयीचे गैरसमज (शुद्धाशुद्धता, श्रेष्ठकनिष्ठता, अंगभूत क्षमता इ.) व तथ्ये, मराठीच्या विविध बोली

(आ) बोलींच्या अभ्यासाची गरज व महत्त्व

बोलीविज्ञान (Dialectology), बोलींच्या अभ्यासाची दिशा – बोलींचा विजनात्मक अभ्यास, सामाजिक-सांस्कृतिक अभ्यास, बोलींच्या अभ्यासाची साधने, क्षेत्रीय कार्य (Field Work), बोलींची व्याकरणे व कोशरचना यांचे महत्त्व, बोलींसमोरील आव्हाने व त्यांचे जतन व संवर्धन यांसाठी करावयाच्या प्रयत्नांची दिशा

तृतीय सत्रांत परिक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

SEM - 4 (UAMAR 401)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

द्वितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 401 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: आगरी बोली

घटक १ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

अ) आगरी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया- म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) आगरी लोकसंस्कृती, आगरी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, आगरी साहित्याचा इतिहास

घटक २ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कवितांचा अभ्यास: १) सारेबाराचा पलाट, मायच्यं सुरक्याची गोदरी- प्रा. एल्. बी. पाटील, २) आगरी-कोळी, आय-चंद्रकांत मढवी, ३) आबचा आगोर- डॉ. संजीव म्हात्रे, ४) मीठ, नवी मुंबई- रामनाथ म्हात्रे, ५) इनकूरी, आमी जातीच हाव

आगरी- पुंडलिक म्हात्रे, ६) जमिनीचा तुकरा - म. वा. म्हात्रे, ७) बंदर, खोपट- मुकेश कांबळे, ८) आलं कंपनीवालं आलं सौ. सुनंदा मोडखरकर, ९) पायंडा- सौ. शोभना रामकृष्ण पाटील, १०) एस्. ई. झेड नवरा- गणपत म्हात्रे, ११) खलाटी- अविनाश पाटील, १२) दिप्तीला गाव सारा धावला- दिनानाथ वेदू पाटील, १३) आमचेकरं आता परकल्प आयलय- विश्वास ठाकूर, नेरुळ, १४) भाकरी, शून्य- सौ. दमयंती भोईर

घटक ३ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कथांचा अभ्यास: १) साकव- परेन जांभळे, २) मौल- शंकर सखाराम, ३) म्हारत्याचा तेरावा-मोहन भोईर, ४) बेमट्याचा बेरा- चंद्रकांत पाटील, ५) हरिभाऊ घरत- भगताचा उतारा ६) वादळ- सौ. वासंती ठाकूर, ७) निवरणुका- ए. डी. पाटील, ८) जोल- अविनाश पाटील, ९) जाण- गजानन म्हात्रे, १०) शालन जावाचा हाय- प्रा. जयवंत पाटील

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 402)

सत्र - ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 402 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: मालवणी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) मालवणी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया-म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) मालवणी लोकसंस्कृती, मालवणी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, मालवणी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

नाटक: चाकरमानी- सुंदर तळाशीकर, मॅजेस्टीक प्रकाशन- आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्ट्ये इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

मालवणी बोलीतील कवितांचा अभ्यास

1) ठेव झिला घराची आठव रे, चल चेडवा पडावात्सून आगबोटीत- विठ्ठल कृष्ण नेरूरकर

- 2) आज्ञान माझान, आराड गे बेडके सांन जांवदे- वसंत सावंत
- 3) व्हनीबाय जुन्यार दी गे, बाळगो आणि मालग्या- महेश केळुसकर
- 4) वाडवाळ, झेटलीमन- नारायण परब
- 5) नया घराचो पावो खनताना, वारूळ- प्रवीण बांदेकर
- 6) वांगड, शबय- सई लळीत
- 7) नामू कुळकार, मालवण मेवो- अविनाश बापट
- 8) जत्रा, पावस इलो पावस- दादा मडकईकर
- 9) खेळे, भातलय- नामदेव गवळी
- 10) शेताभातातलो शिरवान, तांबेट पसरलेल्या माटवात- अजय कांडर
- 11) दर्या राजा, माय- रुजारिओ पिंटो
- 12) तावडन आजी, गटारी- सुनंदा कांबळे

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 403)

सत्र - ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 403 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: वाडवळी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) वाडवळी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया-म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) वाडवळी लोकसंस्कृती, वाडवळी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, वाडवळी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

कादंबरी- कोपात- रेमंड मच्याडो, शब्दालय प्रकाशन, २०१७: आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्ट्ये इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

वाडवळी बोलीतील कथा:

1) नट-नटी आल्यात पालिया फेस्त्यात- दीपक मच्याडो, मुंबई

- 2) आगीही रेग- स्मिता पाटील, केळवे-माहीम
- 3) दोन हेपटीई गोष्ट- स्टीफन परेरा, वसई
- 4) मेंढरं- स्टॅन्ली गोन्सालवीस, वसई
- 5) माणुसकीहा साक्षात्कार- धोंडू पेडणेकर, वसई

निवडक वाडवळी कविता

- 1) लोकगीते: धरतरी फोडूनशी, साफा, शीसेशे पाखुरले, गुलाबाशा फुलाला, ताडा रे माडा
- 2) राटाहा पाणी, कपाळाहं वाणं- कवी आरेम् (रघुनाथ माधव पाटील)
- 3) जमीन, एकाकी- रिचर्ड नुनीस
- 4) तुया गावात, समजावणी- डॉ. सिसिलिया कार्वालो

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे

(गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) हिंदोळा - डॉ. सिसिलिया कार्वालो, मुद्रा प्रकाशन, विरार

२) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

UNIVERSITY OF MUMBAI
No. UG/199 of 2017-18

②

CIRCULAR:-

A reference is invited to the syllabi relating to the B.A. Programme **vide** this office Circular No.UG/44 of 2012-13, dated 26th June, 2012 and the Principals of the affiliated Colleges in Arts are hereby informed that the recommendations made by the Marathi at its meeting held on 25th February, 2017 has been accepted by the Academic Council at its meeting held on 11th May, 2017 **vide** item 4.88 and that in accordance therewith, the revised syllabus as per the (CBCS) for the S.Y.B.A. Marathi (Sem. III & IV) which is available on the University's web site (www.mu.ac.in) and that the same has been brought into force with effect from the academic year 2017-18, accordingly.

MUMBAI- 400032
11th August, 2017

(Dr.M.A.Khan)
REGISTRAR

To

The Principals of the affiliated Colleges in Arts.

A.C/4.88/11/05/2017

No. UG/ 199-A of 2017

MUMBAI-400 032

11th August, 2017

Copy forwarded with Compliments for information to:-

- 1) The Co-ordinator, Faculty of Arts,
- 2) The Offg. Director, Board of Examinations and Evaluation,
- 3) The Chairman, Board of Studies in Marathi.
- 4) The Director, Board of Students Development.,
- 5) Professor-cum-Director, Institute of Distance and Open Learning (IDOL).
- 6) The Co-Ordinator, University Computerization Centre,

(Dr.M.A.Khan)
REGISTRAR

....PTO

Yug